

Міністерство освіти і науки України
Чернігівський промислово - економічний коледж
Київського національного університету технологій та дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з НР

_____Л.М.Рославець

_____20__ р.

**Методичне забезпечення
лекційного курсу з дисципліни
Етика та психологія ділових відносин
для студентів спеціальності:**

071 «Облік і оподаткування»

Уклав

О.М. Гайдей

Розглянуто та схвалено
на засіданні циклової комісії
гуманітарних та
соціально-економічних дисциплін
Протокол № _____
Від _____

Голова циклової комісії

О.Г.Дрозд

Лекція 1

Тема: Предмет психології, її завдання та методи.

Мета: визначити основні поняття психології як науки, сформувати зацікавленість дисципліною, залучити до творчої самостійної роботи.

Методи: словесний, наочний.

Матеріально – технічне забезпечення, дидактичні засоби та ТЗН: конспект, наочності.

План

- 1 Психологія як наука. Предмет психології.
- 2 Розвиток психології як науки.
- 3 Основні методи психологічних досліджень, їх застосування в професійній діяльності.
- 4 Основні галузі психології.

Література

- 1 Маклаков А.Г. Общая психология: Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2010. – 583
- 2 Загальна психологія: Підручник/ О.В.Скрипченко, Л.В.Долинська, В.Огороднійчук. – К.: Либідь, 2005. – 464с.
- 3 Основи психології: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів/ А.І.Веракіс, Ю.І.Завалевський, К.М.Левківський. – Х.- К.,2005. – 416с.

Лекція 2

Тема: Пізнавальні психічні процеси: відчуття та сприйняття, пам'ять, уява, мислення

Мета:

Дидактична:

Ознайомити зі змістом пізнавальної діяльності особистості;

Встановити взаємозв'язок між пізнавальними психічними процесами

Усвідомити значення пізнавальних психічних процесів для професійної діяльності особистості.

Виховна:

Сприяти формуванню навичок самоконтролю власних емоційних станів.

Сприяти формуванню психологічної грамотності;

Сприяти формуванню пізнавального інтересу під час вивчення теми.

Розвиваюча:

Розвивати уяву, пам'ять, мислення, вольові якості.

Методи: словесний, наочний.

Матеріально – технічне забезпечення, дидактичні засоби та ТЗН: конспект, наочності.

План

- 1 Поняття про відчуття. Види відчуттів та їх характеристика.
- 2 Загальна характеристика сприйняття. Властивості сприйняття.
- 3 Поняття про пам'ять. Види пам'яті.
- 4 Поняття про уяву. Види уяви.
- 5 Поняття про мислення. Види мислення. Операції мислення.

Література

- 1 Маклаков А.Г. Общая психология: Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2010. – 583с.
- 2 Загальна психологія: Підручник/ О.В.Скрипченко, Л.В.Долинська, З.В.Огороднійчук. – К.: Либідь, 2005. – 464с.
- 3 Загальна психологія./ За редакцією академіка С.Д.Максименка. Підручник. – 2-ге вид., - Вінниця: Нова книга, 2004. – 704с.
- 4 Основи психології: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів/ А.І.Веракіс, Ю.І.Завалевський, К.М.Левківський. – Х.- К.,2005. – 416с.

Лекція 3

ТЕМА: Психологія особистості.

Мета:

Дидактична:

Усвідомити закономірності і особливості розвитку і формування особистості.
Встановити взаємозв'язок між поняттями «індивід», «особистість», «індивідуальність».

Виховна:

Сприяти формуванню толерантного ставлення до особливостей різних вікових категорій.

Сприяти формуванню психологічної грамотності;

Сприяти формуванню пізнавального інтересу під час вивчення теми.

Розвиваюча:

Розвивати уяву, пам'ять, мислення, вольові якості.

Методи: словесний, наочний.

Матеріально – технічне забезпечення, дидактичні засоби та ТЗН: конспект, наочності.

План:

- 1 Поняття про особистість. Структура особистості.
- 2 Формування та розвиток особистості.
- 3 Вікова періодизація. Вікові кризи особистості.

Література:

- 1 Маклаков А.Г. Общая психология: Учебник для вузов. – СПб.: Питер, 2010. – 583с.
- 2 Загальна психологія: Підручник/ О.В.Скрипченко, Л.В.Долинська, З.В.Огороднійчук. – К.: Либідь, 2005. – 464с.

- 3 3 Загальна психологія./ За редакцією академіка С.Д.Максименка. Підручник. – 2-ге вид., - Вінниця: Нова книга, 2004. – 704с.
- 4 Основи психології: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів/ А.І.Веракіс, Ю.І.Завалевський, К.М.Левківський. – Х.- К.,2005. – 416с.

Лекція 4

Тема: Морально – психологічний клімат трудового колективу.

Мета:

Дидактична:

Усвідомити закономірності і особливості розвитку і формування трудового колективу.

Встановити взаємозв'язок між поняттями «стиль керівництва», «лідер», «морально – психологічний клімат колективу».

Виховна:

Сприяти формуванню толерантного ставлення до індивідуальних проявів особливостей людини;

Сприяти формуванню психологічної грамотності;

Сприяти формуванню пізнавального інтересу під час вивчення теми.

Розвиваюча:

Розвивати увагу, пам'ять, мислення, вольові якості.

Методи: словесний, наочний.

Матеріально – технічне забезпечення, дидактичні засоби та ТЗН: конспект, наочності.

План:

1 Морально – психологічний клімат колективу. Фактори, які впливають на формування морально-психологічного клімату.

2 Сумісність людей в колективі. Види сумісностей.

3 Поняття керівництва. Характеристика стилів керівництва.

4 Поняття лідерства. Психологічна типологія лідерів.

Література

- 1 Психология и этика делового общения: Учебник для ВУЗов / под ред. проф. Лавриненко. – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2003.
- 2 Хміль Ф.І. Ділове спілкування: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: „Академвидав”, 2004.
- 3 Шеломенцев В.Н., Этикет и культура общения: Учебн. пособие. – Киев: ООО „Обериг”, 1995.
- 4 Гриценко Т.Б., Гриценко С.П., Іщенко Т.Д., Мельничук Т.Ф., Етика ділового спілкування: Навч. Посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 344с.

Лекція 5

Тема: Конфлікти в ділових стосунках та шляхи їх розв'язання

Мета:

Дидактична:

З'ясувати динаміку розвитку конфліктної ситуації;

Сформувати навички розв'язання та виходу з конфліктної ситуації;

Виховна:

Сприяти формуванню толерантного ставлення до опонентів в конфліктній ситуації.

Сприяти формуванню навичок самоконтролю власних емоційних станів.

Розвиваюча:

Розвивати увагу, мислення, волюві якості.

Матеріально-технічне забезпечення, дидактичні засоби та ТЗН: конспект, наочності (таблиця конфліктогенів), приклади конфліктних ситуацій.

План:

- 1 Конфлікти, види, структура, стадії протікання.
- 2 Причини виникнення конфліктів.
- 3 Способи розв'язання конфліктних ситуацій.

Література:

- 1 Чмут Г.К., Чайка Г.Л.: Етика ділового спілкування: навч. посібник. – 2 вид., - К.: Викар, 2002.
- 2 Орбан-Лембрик Л.Є.. Психологія управління: посібник. – К.: академвидав, 2003.
- 3 Хміль Ф.І.. Ділове спілкуванняб навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: “Академвидав”, 2004.
- 4 Психология и этика делового общения: Учебник для ВУЗов / под ред. проф. Лавриненко. – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2003.

Лекція 6

Тема: Етикет ділового спілкування. Способи впливу на людей під час спілкування.

Мета:**Дидактична:**

Оволодіти знаннями про способи впливу на людей;

Ознайомитися з видами маніпуляцій та особливостями протидії маніпуляторам;

Визначити основні аспекти вербальної та невербальної комунікації, механізми передачі інформації невербальними засобами.

Виховна:

Прививати культурну поведінку під час ділового спілкування;

Сприяти формуванню норм вербального та невербального спілкування.

Сприяти формуванню психологічної грамотності;

Сприяти формуванню пізнавального інтересу під час вивчення теми.

Розвиваюча:

Розвивати увагу, пам'ять, мислення, волюві якості.

Методи: словесний, наочний.

Матеріально – технічне забезпечення, дидактичні засоби та ТЗН: конспект, наочності.

План:

- 1 Зміст, структура, функції ділового спілкування.
- 2 Засоби спілкування.
- 3 Бар'єри у діловому спілкуванні.
- 4 Способи впливу на людей під час спілкування. Маніпулювання та актуалізація.

Література:

- 1 Осовська Г.В., Комунікації в менеджменті: курс лекцій. – К.: „Кондор”, 2003.
- 2 Чмут Г.К., Чайка Г.Л.: Етика ділового спілкування: навч. посібник. – 2 вид., - К.: Викар, 2002. – 223с.
- 3 Хміль Ф.І. Ділове спілкування: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: „Академвидав”, 2004.- 278с.
- 4 Психология и этика делового общения: Учебник для ВУЗов / под ред. проф. Лавриненко. – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2003.

Лекція № 7

Тема: Особливості ділового етикету у спілкуванні з іноземцями

Мета:

Дидактична:

Засвоїти особливості ділового етикету в зарубіжних країнах

Усвідомити значення дотримання норм етикету під час спілкування з представниками різних країн

Виховна:

Виховання толерантного ставлення до національних традицій та особливостей ділового спілкування у зарубіжних країнах.

Розвиваюча:

Розвивати інтерес до культури інших народів.

Матеріально-технічне забезпечення та дидактичні засоби, ТЗН

конспект лекції, картки з прикладами ділових ситуацій.

План:

- 1 Особливості ділового етикету у спілкуванні з представниками європейських країн.
- 2 Особливості ділового етикету у спілкуванні з представниками східних країн та арабськими країнами.
- 3 Особливості ділового етикету у спілкуванні з представниками країн американського континенту.

Література

- 1 Шеломенцев В.Н., Этикет и культура общения: Учебн. пособие. – Киев: ООО „Обериг”, 1995.
- 2 Деловой этикет: - 2-е изд.-К.: „Альтерпрес”, 2001.
- 3 Хміль Ф.І. Ділове спілкування: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: „Академвидав”, 2004.
- 4 Осовська Г.В.. Комунікації в менеджменті: курс лекцій. – К.: „Кондор”, 2003.

